

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

MINISTER
Rodziny i Polityki Społecznej

BKA-II.081.34.63.2021.IK

Pan
Marian Banaś
Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

Szanowny Panie Prezesie,

w nawiązaniu do wystąpienia pokontrolnego Najwyższej Izby Kontroli z dnia 28 lutego 2022 r., znak: KPS.411.001.01.2021 w zakresie kontroli I/21/001 pn. *Realizacja konkursu „Po pierwsze Rodzina!” przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej oraz wybrane organizacje pozarządowe*, zgłaszam następujące zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego.

W wystąpieniu pokontrolnym NIK zakwestionował zgodność kryteriów oceny konkursu „Po pierwsze Rodzina!” z wymaganiami określonymi w art. 15 ust. 1 pkt 3, 5 i 6 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057), zwanej dalej udppw, w wyniku czego został sformułowany wniosek 2: „Przeprowadzenie ocen ofert z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 15 ust. 1 udppw”.

W mojej ocenie uwagi te są niezasadne, albowiem kryteria określone w:

- pkt 3, tj. ocena *proponowanej jakości wykonania zadania i kwalifikacji osób, przy udziale których organizacja pozarządowa lub podmioty określone w art. 3 ust. 3 będą realizować zadanie publiczne*, zawiera się w kryteriach oceny merytorycznej: „Pomysł, kreatywność oraz wartość informacyjno-edukacyjna zgłoszonego projektu”, „Wykonalność oraz realność założeń zgłoszonego projektu”, „Przejrzystość kalkulacji kosztów w odniesieniu do zakresu projektu i harmonogramu jego realizacji”, „Ocena planu komunikacji oraz dopasowanie narzędzi komunikacji do grupy docelowej i tematyki projektu”;

- pkt 5, tj. *uwzględnia planowany przez organizację pozarządową lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3, wkład rzeczowy, osobowy, w tym świadczenia wolontariuszy i pracę społeczną członków, zawiera się w kryteriach oceny merytorycznej: „Wykonalność oraz realność założeń zgłoszonego projektu” oraz „Przejrzystość kalkulacji kosztów w odniesieniu do zakresu projektu i harmonogramu jego realizacji”;*
- pkt 6, tj. *uwzględnia analizę i ocenę realizacji zleconych zadań publicznych w przypadku organizacji pozarządowej lub podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, które w latach poprzednich realizowały zlecone zadania publiczne, biorąc pod uwagę rzetelność i terminowość oraz sposób rozliczenia otrzymanych na ten cel środków, zawiera się w kryterium oceny merytorycznej „Ocena zrealizowanego wcześniej projektu na podstawie opisu zamieszczonego w ofercie”.*

W związku z powyższym należy uznać, że otwarty konkurs ofert w zakresie promocji rodziny „Po pierwsze Rodzina!” na rok 2020 i na rok 2021 były oceniane zgodnie z art. 15 ust. 1 udppw. Proszę o rozważenie zmiany przedmiotowego wniosku kontrolnego lub jego usunięcie.

W odniesieniu do sformułowanych przez NIK nieprawidłowości, iż:

- MRiPS nie przeprowadziło analiz w zakresie skuteczności i efektywności zrealizowanej edycji konkursu na 2020 r.,
- MRiPS nie określiło żadnych wskaźników i mierników, pozwalających na pomiar stopnia osiągnięcia założonego celu konkursu na lata 2020 i 2021,

nie można się z nimi zgodzić, ponieważ analiza skuteczności i trwałości efektów konkursów „Po pierwsze Rodzina!” prowadzona była w ramach monitoringu i rozliczania sprawozdań końcowych. Ponadto, wprawdzie sam konkurs nie zawiera mierników ani wskaźników realizacji swoich celów, jednak takie mierniki i wskaźniki zostały określone i znajdują się w *Programie współpracy Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2021–2023*. Są one następujące:

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa
1.	Liczba ogłoszonych otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych w latach 2021–2023	0	18
2.	Liczba umów o współfinansowanie lub finansowanie zawartych na realizację zadań publicznych w latach 2021–2023	0	1000
3.	Liczba funkcjonujących ciał opiniodawczo-doradczych, pomocniczych oraz zespołów (w danym roku)	0	12

Oznacza to, że aby zrealizować zaplanowane rezultaty, MRiPS zobligowane jest do ogłoszenia konkursu „Po pierwsze Rodzina!” w latach 2021-2023 i zawarcia w ramach tegoż konkursu części spośród 1000 umów na realizację zadań publicznych wskazanych jako wartość docelowa.

Należy zaznaczyć, że udppw nie nakłada na organizatora konkursu obowiązku określenia mierników i wskaźników rezultatów działań realizowanych w ramach tego konkursu, natomiast obliguje go do monitorowania zakresu i zasad realizacji działań wskazanych przez zleceniobiorców w umowie o realizację zadania publicznego. Ponadto ww. ustawa daje organizatorowi możliwość kontroli i oceny realizacji zadania, a ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305) nakłada na niego obowiązek rozliczenia dotacji przeznaczonych na sfinansowanie lub dofinansowanie zadania publicznego w ramach konkursu. Należy dodać, że celem konkursu „Po pierwsze Rodzina!” jest „upowszechnienie informacji, kompetencji i wytworzonych w ramach konkursu narzędzi, ukierunkowanych na dobro wszystkich rodzin, niezależnie od statusu społecznego i materialnego, a także kształtujących i promujących pozytywny wizerunek małżeństwa jako związku kobiety i mężczyzny, rodziny, macierzyństwa i rodzicielstwa.” Na podstawie monitoringu realizacji zadań dofinansowanych w ramach konkursu „Po pierwsze Rodzina!” na rok 2020 i rok 2021 oraz sprawozdań końcowych z realizacji zadań, można stwierdzić, że cel ten jest realizowany na bardzo wysokim poziomie. Przy ocenie efektów działań brane były pod uwagę wskaźniki jakościowe, takie jak opis efektów i skali realizacji zadania oraz wykorzystywane formy promocji, jak również wskaźniki ilościowe, np.: liczba beneficjentów, liczba zorganizowanych wydarzeń, liczba wyświetleń, liczba publikacji itd. Ponadto, aby zapewnić efektywność i skuteczność działań w trakcie realizacji zadań, organizator na bieżąco kontaktował się ze zleceniobiorcami oraz monitorował *social media* prowadzone przez zleceniobiorców. Zadania realizowane w konkursie dotyczą obszaru promocji i komunikacji (tzw. *public relations*), dlatego powinny być twórcze i kreatywne, a wykorzystywane narzędzia, podobnie jak w marketingu, powinny być różnorodne i nowoczesne. Zleceniobiorcy konkursu „Po pierwsze Rodzina!” bardzo dobrze posługują się nowoczesnymi technikami komunikacji i potrafią dostosować narzędzia i kanały przekazu do zdefiniowanych w ramach ofert grup docelowych.

Konkurs „Po pierwsze Rodzina!”, realizowany w ramach zadań Pełnomocnika Rządu do spraw Polityki Demograficznej, w perspektywie długookresowej ma na celu podniesienie

współczynnika dzietności. Ponieważ zjawiska demograficzne, takie jak urodzenia i zgony, charakteryzują się długofalowością, pierwsze odczuwalne zmiany nastąpią nie wcześniej niż w perspektywie 10-20 lat.

W odniesieniu do ww. nieprawidłowości zostały skierowane wnioski nr 12 i 13:

„12. Przeprowadzenie analizy skuteczności i trwałości efektów dotychczas zakończonych edycji konkursu.

13. Określenie mierników i wskaźników rezultatów podejmowanych w kolejnych konkursach dotyczących promocji rodziny.”.

W związku z powyższym, proszę o rozważenie zmiany przedmiotowych wniosków pokontrolnych, co najmniej w ten sposób, aby nie miały charakteru obligatoryjnego, a odnosiły się jedynie do rozważenia wprowadzenia zmian w tym zakresie.

W odniesieniu do stwierdzonej nieprawidłowości dotyczącej nie sprawowania przez Ministra należytego nadzoru na realizacją konkursu i prawidłowością wydatkowania środków publicznych przez oferentów w postaci nie zaplanowania w planie kontroli zewnętrznych na rok 2021 zadań związanych z realizacją ww. konkursu należy stwierdzić iż powyższe stwierdzenie jest bezpodstawne i nie ma umocowania w obowiązujących przepisach prawa.

Proces przygotowania projektu planów kontroli zaczyna się na początku IV kwartału każdego roku, m.in. poprzez gromadzenie informacji o wykonanych wydatkach z budżetu, realizacji konkursów dotacyjnych, przekazanych skargach a także propozycji tematów i obszarów kontroli, które są zgłaszane przez komórki organizacyjne ministerstwa wraz z uzasadnieniem konieczności przeprowadzenia kontroli danego obszaru. Powyższe propozycje, przed przekazaniem do Biura Kontroli i Audytu (BKA) w Ministerstwie, są zatwierdzane przez właściwego członka kierownictwa ministerstwa. W styczniu każdego roku przeprowadzana jest analiza zgromadzonego materiału i przygotowywane są projekty planów kontroli, które następnie przekazywane są do zatwierdzenia przez Ministra.

Biorąc pod uwagę powyższe, temat kontroli organizacji uczestniczących w ww. konkursie nie mógł być uwzględniony w planie kontroli na rok 2021, ponieważ proces rozliczeń dotacji, zgodnie z obowiązującymi przepisami, powinien zakończyć się z końcem lutego 2021, czyli miesiąc po zatwierdzeniu planu.

Informuję, iż biorąc pod uwagę przebieg kontroli NIK i jej ustalenia, w planie kontroli zewnętrznych BKA na rok 2022 znajduje się temat kontroli dotyczący weryfikacji II edycji ww. konkursu, a pierwsze kontrole dotacji wskazane do kontroli w wyniku weryfikacji

sprawozdań z realizacji umów dotacyjnych i ocenione jako zawierające prawdopodobnie istotne błędy zostały już wszczęte.

Z poważaniem

Minister
z up. Stanisław Szwed
Sekretarz Stanu

/-podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/